

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея
докторів наук із державного управління»**

Громадська організація «Асоціація науковців України»

«Наука і техніка сьогодні»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)*

Випуск № 13(27) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

**Public Scientific Organization «Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration»**

Public organization «Association of Scientists of Ukraine»

"Science and technology today"
*("Pedagogy" series, "Law" series, "Economics" series,
"Physical and mathematical sciences" series, "Technics" series)*

Issue № 13(27) 2023

Kiev – 2023

**«Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право»,
Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»):
журнал. 2023. № 13(27) 2023. С.897**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу
присвоєно категорію "Б" із економіки та педагогіки (спеціальності – 015 -
Педагогічні науки; 076 - Економічні науки)**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 530 журналу
присвоєно категорію "Б" із права (спеціальність – 081 Юридичні науки)**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 10.10.2022 № 894 журналу присвоєно
категорію "Б" із техніки (спеціальність - 122 Комп'ютерні науки)**

Журнал видається за підтримки Міждержавної гільдії інженерів консультантів, Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 24.11.2023, № 5/11-23)

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible

Головний редактор: Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Лауреат Премії Президента України для молодих вчених, Лауреат Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок, академік Академії наук вищої школи України, Заслужений юрист України (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Артемчук Володимир Олександрович - доктор технічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України (Київ, Україна)
- Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Волк Павло Павлович — доцент кафедри водної інженерії та водних технологій Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Гирка Ольга Ігорівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри товарознавства, митної справи та управління якістю Львівського торговельно-економічного університету (Львів, Україна)
- Гнатюк Сергій Олександрович - кандидат технічних наук, доцент, заступник декана факультету авіонавігації, електроніки та телекомунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Дацій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Дівізніюк Михайло Михайлович - доктор фізико-математичних наук, професор, Завідувач відділу Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України" (Київ, Україна)
- Дяденчук Альона Федорівна - кандидат технічних наук, старший викладач кафедри вищої математики і фізики Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (Мелітополь, Україна)
- Забулонов Юрій Леонідович - доктор технічних наук, професор, Член-кореспондент НАН України, директор Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (Київ, Україна)
- Ільїн Валерій Юрійович - доктор економічних наук, професор (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Квасніков Володимир Павлович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
- Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Кузьмич Людмила Володимирівна - доктор технічних наук, головний науковий співробітник Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України (Київ, Україна)
- Куницький Сергій Олегович - кандидат технічних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник науково-дослідної частини Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Лук'янчук Олександр Петрович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри будівельних, дорожніх, меліоративних, сільськогосподарських машин та обладнання Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Маджд Світлана Михайлівна - доктор технічних наук, професор, професор кафедри зеленої економіки та економіки природокористування Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (Київ, Україна)
- Мануель Давид Массено - доцент відділу права та захисту даних, старший науковий співробітник і член координаційного комітету лабораторії UbINET, запрошений член PDPC, член-консультант комісії цифрового права муніципальних адвокатських колегій Кампінаса та Прая-Гранде (Сан-Паулу), а також Комісії з інновацій, управління та технологій муніципальної адвокатської колегії Гуарульуса, коментатор IODA, почесний член IDEIA Institute, член Наукового комітету MICHK, член EDEN, член-кореспондент RedNAC, член UMAU, член-кореспондент UBAU (Португалія)
- Микитин Тарас Миронович - кандидат технічних наук, завідувач кафедри менеджменту Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна - кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Отієнко Микола Миколайович - кандидат технічних наук, професор кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Одарченко Роман Сергійович - завідувач кафедри телекомунікаційних та радіоелектронних систем Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Оніщенко Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)
- Опанасенко Володимир Миколайович — доцент кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Охрімченко (Жмурко) Тетяна Олександрівна - старший науковий співробітник кафедри комп'ютеризованих систем управління Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Поліщук Віталій Васильович — кандидат сільськогосподарських наук, завідувач відділу зрошення, відділення меліорації Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України (Київ, Україна)
- Приходькіна Наталія Олександрівна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- Стахова Анжеліка Петрівна — старший викладач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Фесенко Андрій Олексійович - кандидат технічних наук, асистент кафедри кібербезпеки та захисту інформації Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (Київ, Україна)
- Черненко Варвара Петрівна - кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформатики і вищої математики Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (Кременчук, Україна)
- Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
- Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Якимчук Аліна Юрївна - доктор економічних наук, професор, Академік економічних наук України, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)
- Яцишин Андрій Васильович - доктор технічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України" (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Право»

Filipenko N.Ye., Lukashevych S.Yu.

INFORMATION TECHNOLOGIES IN LAW ENFORCEMENT, SECURITY AND EXPERT ACTIVITIES

13

Бордюк Х.М., Габа А.І., Гальчинська С.В.

ДІАЛЕКТИКА ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ ПРОФЕСІЙНИХ І МОРАЛЬНИХ ВИМОГ ДО ПРЕДСТАВНИКІВ ПРАВНИЧИХ ПРОФЕСІЙ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКЕ ПРАВО

22

Борисенко І.В., В'юник М.В.

ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ У ЗЛОЧИНАХ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я: КОНТРАСТНІ АСПЕКТИ

35

Борисенко І.В., В'юник М.В.

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРЕДМЕТОМ ЧИ ЗНАРЯДДАМ ВЧИНЕННЯ ЯКИХ Є ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ

46

Гопанчук В.С.

ГЕНЕЗА ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

57

Давидюк П.П., Киричук Б.С.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТАКТИЧНИХ ПРИЙОМІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИМ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ

68

Деменко О.Є.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПОДАТКОВО-КОНСТИТУЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЩОДО СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

81

Ємцев В.І., Слободянюк Н.М., Ємцева Г.Ф.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

90

Калашник Д.В., Калмиков М.Р., Сліпачик А.І.

НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ - МОВЧАЗНА ЖЕРТВА БОЙОВИХ ДІЙ: ЕКОЛОГО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

102

Кравцов С.О., Дворнікова П.А.

ПРАВАЗАСТОСОВЧІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ

116

- Мех Ю.В.** 125
*ПОБУДОВА СУЧАСНОЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ДОКТРИНИ
ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ*
- Петровський А.В.** 135
*СТАН НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ У
ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ*
- Пічко Р.С.** 146
*ДО ПИТАННЯ ДИХОТОМІЇ СФЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І
ОБОРОНИ ТА ДЕМІЛІТАРИЗАЦІЙНОГО СТАТУСУ КОСМІЧНОГО
ПРОСТОРУ*
- Позняков С.П., Маньгора Т.В.** 161
*ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ У НАЦІОНАЛЬНОМУ
ЗАКОНОДАВСТВІ*
- Правдюк А.Л., Супрун Р.М.** 175
*ДЕЛІБЕРАТИВНА ДЕМОКРАТІЯ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ
НАРОДОВЛАДДЯ*
- Сирота Д.І., Сергієнко А.С., Даценко Л.Є.** 189
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ПРОФІЛАКТИКА КОРУПЦІЇ
- Стовба О.В.** 203
*СЛІДЧИЙ СУДДЯ ТА ПРАВО НА СВОБОДУ: ПРАКТИКА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ*
- Тихоненко А.В., Лисаков В.В.** 213
*ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ В КОНТЕКСТІ АНАЛІЗУ
ДОСВІДУ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ*
- Цибульник Н.Ю.** 224
БЕЗПЕКОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
- Шерстюк В.Д.** 233
*ОЦІНОЧНА СКЛАДОВА ПОНЯТТЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ У ЦИВІЛЬНО-
ПРАВОВОМУ ПОЛІ УКРАЇНИ*
- СЕРІЯ «Економіка»**
- Азаренков Г.Ф., Мельянкova Л.В., Головчак Г.В.** 244
*БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У ЦИФРОВУ ЕПОХУ: СТРАТЕГІЇ
ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ*

- Вороніна В.Л., Вельбой К.А., Дейнега В.О., Боженко С.І.** 258
КАДРОВА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА
- Гаврильченко О.В.** 268
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА
- Гончар М.Ф., Смолінська Н.В., Онущканич О.Я.** 281
УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
- Захаров Д.С.** 290
КОРИННА ЗМІНА ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ МАРШРУТНОЇ МЕРЕЖІ МІСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ
- Логоша Р.В., Поліщук О.А.** 301
СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ М'ЯСА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОСТВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ
- Мамонов К.А., Пруненко Д.О., Гой В.В., Коваленко Л.Б.** 319
СТАН ТА ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ, ЩО ВІДБУВАЮТЬСЯ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ
- Проць Р.Р.** 329
ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЗАГРОЗ НА ФОРМУВАННЯ АНТИКРИЗОВОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА
- Радєв Д.В.** 336
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
- Рудан В.Я., Шевчук А.М.** 349
РОЛЬ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ ГРОМАД УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Серватюк В.М., Варламов І.Д., Спірідонов В.Ю.** 363
ДО ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В ЧОРНОМУ МОРІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ
- Смирна К.В.** 373
ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ КРАЇНИ ТА НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ ЇЙ
- Токар К.С.** 387
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК КАТЕГОРІЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ

Чеверда С.С. **400**
*АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ПОРТФЕЛЯ
ПРОЄКТІВ АУТСОРСИНГОВОЇ КОМПАНІЇ*

Шашина М.В., Харитоненко Д.В. **417**
*КОНЦЕПЦІЯ ОЦІЮВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА*

СЕРІЯ «Педагогіка»

Артюшенко А.О. **427**
*ПОТЕНЦІАЛ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ ЩОДО ФОРМУВАННЯ
ВОЛІ ТА ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ*

Башавець Н.А., Фаріонов В.М., Романенко В.В., Білогур В.С., Штурба В.В. **438**
*ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ З
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ*

Боса В.П. **451**
*СТРУКТУРУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ФІЛОЛОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*

Букорос А.С. **464**
*АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ З
ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БАКАЛАВРІВ З МУЛЬТИМЕДІА ДИЗАЙНУ*

Ван Вей **478**
*СВОЄРІДНІСТЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ*

Варнавська І.В. **489**
*ЧИННИКИ ПРОФІЛАКТИКИ СИНДРОМУ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРЯННЯ У
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ*

Гоцинець І.Л., Янківська О.С. **499**
*РОЗВИТОК НАВИЧОК ІНШОМОВНОГО УСНОГО МОВЛЕННЯ НА
ОСНОВІ КОМУНІКАТИВНИХ ЗАВДАНЬ*

Григорчук Т.В. **513**
*ВИКОРИСТАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ
ПІДГОТОВКИ*

Динько В.А., Литвин А.Ф. **522**
*РОЛЬ ВИКЛАДАЧІВ У ФОРМУВАННІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ*

Кифенко А.М., Романова Т.В.*ДО ПРОБЛЕМИ ІНТОНУВАННЯ У СТУДЕНТСЬКОМУ ХОРОВОМУ КОЛЕТИВІ*

532

Козубцов І.М., Нестеров О.М., Слісар П.О., Кіяновський К.М.*ОСОБИСТОСТІ ФОРМУВАННЯ КУРСАНТА-ЛІДЕРА НА КУРСАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ L-1A, B, C (ТАКТИЧНИЙ РІВЕНЬ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ)*

544

Корильчук Н.І., Боровик І.О.*ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У КОНТЕКСТІ ВИКЛАДАННЯ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН*

559

Муха Ю.-С.А.*ПЕРЕКЛАД СТРУКТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ІНФІНІТИВА ТА ІНФІНІТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ ТІМОТІ СНАЙДЕРА «ШЛЯХ ДО НЕСВОБОДИ: РОСІЯ, ЄВРОПА, АМЕРИКА»)*

568

Пилаєва Т.В.*ПРОБЛЕМА ВИКОРИСТАННЯ СМАРТФОНІВ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО*

579

Подановська Г.В., Дейнега М.А.*УРОКИ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ*

590

Рогоза В.В.*ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА ПІДТРИМКИ ІДЕЙ STEM-ОСВІТИ*

600

Ройко Л.Л.*ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ*

612

Соловей В.В., Зузяк Т.П., Марущак О.В.*УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА*

625

Сопова Д.О., Долматова К.М., Гончаров А.Ю.*АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ СТАНОВЛЕННЯ ФАХОВОЇ ПЕРЕД ВИЩОЇ ОСВІТИ*

639

- Сопова Д.О., Кірюшина К.К.** 647
*ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В
ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ*
- Сухопара І.Г., Турлай О.М.** 656
*ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ УРОКІВ
ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»*
- Тамаркіна О.Л.** 669
*ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СПЕЦІАЛІСТІВ
ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ В АГРАРНОМУ ВИШИ*
- Федоренко О.І., Колісниченко В.В.** 679
*ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ СФОРМОВАНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ
КУЛЬТУРИ ФАХІВЦЯ ЯК СОЦІОПРОФЕСІЙНОГО ФЕНОМЕНУ*
- Ярова О.А., Скасків Л.В.** 690
*МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ УСНИХ ВПРАВ У НАВЧАННІ
МАТЕМАТИКИ*

СЕРІЯ «Техніка»

- Honcharov M.O., Malakhov S.V.** 701
*RESEARCH OF PROCEDURES FOR DISINTEGRATION OF THE SERIES
LENGTH ARRAY AS A MECHANISM WAY TO CONFRONT UNAUTHORIZED
EXTRACTION OF STEGANOCONTENT*
- Kosenyuk H.V., Koseniuk O.H.** 718
*AUTOMATED TESTING OF WEB APPLICATIONS USING GRAPHQL
QUERIES: APPROACHES AND TOOLS*
- Ваврічен О.А., Городиський Р.О., Площик А.С.** 734
МЕТОДИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ В СУЧАСНИХ ЗАСОБАХ РАДІОЗВ'ЯЗКУ
- Зелінська О.В., Гавліцький В.Ф., Якубич К.О.** 748
*ПРОЕКТУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ
СИСТЕМИ ДОНОРСТВА КРОВІ*
- Калініченко О.О., Акініна Т.Л., Сімоненко О.О.** 759
*НЕ ВИКОРИСТАНІ МОЖЛИВОСТІ ТОРПЕДИ СЕТ-65III ЯК
РОБОТИЗОВАНОЇ БЕЗПЛОТНОЇ ДРОНОВОЇ ПЛАТФОРМИ В СЕНСІ
МОРСЬКОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ*
- Кононихін О.С., Сухомлінов В.К., Корольов В.М.** 774
*БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНА МОДЕЛЬ ВИБОРУ ОБЛАДНАННЯ СИСТЕМИ
GPS-МОНІТОРИНГУ БУДІВЕЛЬНО-ДОРОЖНЬОЇ ТЕХНІКИ*

Лобачев М.В., Пуріш С.В.*МЕТОДИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЛЮДИНИ ЗА ХОДОЮ ЗА УМОВ РІЗНОЇ ШВИДКОСТІ ХОДИ*

784

Мельник О.М., Берневек Т.І., Кириллова В.Ю., Варлан Т.Є.*ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ СУДНОПЛАВНИХ КОМПАНІЙ В СВІТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ*

796

Насонова С.С.*РОЗРАХУНКОВІ МОДЕЛІ ОЦІНКИ ЗАЛИШКОВОГО РЕСУРСУ НАФТОВИХ РЕЗЕРВУАРІВ*

806

Потапова Н.А., Денисюк В.О., Крохмалюк В.В.*ПАРСИНГ ЯК МЕТОД ОБРОБКИ ДАНИХ ПРИ ОЦІНЦІ СПОЖИВЧОЇ ЦІННОСТІ ТОВАРІВ*

819

Селіванов В.Л., Халіл Хана Ала Ель-Дін, Саницький А.П., Сергійчук Н.С.
РОТАЦІЙНО-КОМПЕНСАЦІЙНИЙ МЕТОД ПОБУДОВИ МАГІЧНИХ КВАДРАТІВ ДЛЯ КРИПТОГРАФІЧНИХ ЗАСТОСУВАНЬ

829

Сліжевський О.М.*ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У МІЖНАРОДНІЙ БЕЗПЕЦІ: АНАЛІЗ ІННОВАЦІЇ ТА ВИКЛИКІВ (на матеріалі палестино-ізраїльського конфлікту 2023 р.)*

842

Стратонов В.М., Олефіренко О.Г.*АНАЛІЗ ВИПАДКІВ ВИМУШЕНИХ ПОСАДОК ПОВІТРЯНИХ СУДЕН НА ВОДНУ ПОВЕРХНЮ, ЩО ВІДБУЛИСЬ ПРОТЯГОМ 2018-2023 РОКІВ*

855

Шовкопляс О.А., Сивоконь В.В.*ІНТЕРАКТИВНИЙ ТРЕНАЖЕР З ТЕМИ «ТРАНСПОРТНІ ЗАДАЧІ»*

868

СЕРІЯ « Фізико-математичні науки»

Рамазанов Д.М., Пугач В.М.*РОЗРОБКА ТА ТЕСТУВАННЯ ДЕТЕКТОРНОЇ СИСТЕМИ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ОСНОВІ МЕТАЛЕВИХ МІКРОСТРІПОВИХ ДЕТЕКТОРІВ ТА ЕЛЕКТРОНІКИ SENS TECH XDAS*

883

УДК 378:006.618

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-13\(27\)-647-655](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-13(27)-647-655)

Сопова Дана Олегівна доктор філософії, викладач, Фаховий коледж «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, просп. Леоніда Каденюка, 16, м. Київ, 02094, тел.: (063) 630-94-83, <https://orcid.org/0000-0002-0814-6667>

Кірюшина Катерина Костянтинівна викладач, Фаховий коледж «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, просп. Леоніда Каденюка, 16, м. Київ, 02094, тел.: (067) 288-80-99, <https://orcid.org/0000-0002-1826-1028>

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

Анотація. Стаття присвячена аналізу досвіду впровадження академічної доброчесності на прикладі проведення інтелектуальних навчальних ігор у Фаховому коледжі «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Зазначено, що теоретичною основою інтелектуальних навчальних ігор є науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти. Синергія таких освітніх наук, як історія освіти, освітня політика, філософія освіти, освітнє право, управління освітою, економіка освіти, соціологія освіти, культурологія освіти, що складають зміст освітологічної підготовки, дає можливість проаналізувати і розкрити різні аспекти академічної доброчесності. У статті охарактеризовано інтелектуальні навчальні ігри на прикладі дебатів як метод інтерактивного навчання, спрямованого на спільний процес пізнання через полілог студентів між собою та викладачем.

Продемонстровані напрями роботи команд під час проведення дебатів полемічного характеру, наведено принципи, механізми впровадження академічної доброчесності, які можуть підвищити якість вищої освіти. Підкреслено роль зустрічей у форматі інтелектуальної навчальної гри, яка слугує імпульсом для усвідомлення та бажання продовжувати роботу над пошуками та створенням засобів і механізмів впровадження академічної доброчесності в академічному просторі.

Зроблено висновки про важливість інформування студентів щодо нормативно-правових та моральноетичних засад боротьби з плагіатом, про навчання студентів правил етичної поведінки в академічному середовищі. Акцентовано, що інтерактивний навчальний метод дебатів є ефективним у цій роботі, оскільки надає можливості для розвитку як професійних, так і

загальних компетентностей студентів, сприяє підвищенню рівня когнітивних здібностей, критичного мислення, навичок дослідження і комунікативних умінь, а також заохоченню творчості та інноваційній діяльності

Ключові слова: академічна доброчесність, дебати, інтелектуальна навчальна гра, інтерактивні методи роботи, Кодекси честі.

Sopova Dana Olehivna Doctor of Philosophy, lecturer, "Universum" Technical College of the Borys Grinchenko Kyiv University, Leonida Kadenyuka Ave., 16, Kyiv, 02094, tel.: (063) 630-94-83, <https://orcid.org/0000-0002-0814-6667>

Kiryushina Kateryna Kostyantynivna lecturer, "Universum" Technical College of the Borys Grinchenko Kyiv University, Leonida Kadenyuka Ave., 16, Kyiv, 02094, tel.: (067) 288-80-99, <https://orcid.org/0000-0002-1826-1028>

IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLES OF ACADEMIC INTEGRITY IN THE VOCATIONAL COLLEGE

Abstract. The article is devoted to the analysis of the experience of implementing academic integrity on the example of conducting intellectual educational games in the "Universum" College of the Kyiv University named after Borys Grinchenko.

It is noted that the theoretical basis of intellectual educational games is the scientific direction of integrated research in the field of education. The synergy of such educational sciences as history of education, educational policy, philosophy of education, educational law, education management, economics of education, sociology of education, cultural studies of education, which make up the content of educational training, provides an opportunity to analyze and reveal various aspects of academic integrity. The article describes intellectual educational games using the example of debates as a method of interactive learning aimed at a joint learning process through the polylogue of students between themselves and the teacher.

The directions of the teams' work during polemical debates are demonstrated, the principles and mechanisms of the implementation of academic integrity, which can improve the quality of higher education, are given. The role of meetings in the format of an intellectual educational game is emphasized, which serves as an impetus for awareness and the desire to continue work on the search and creation of means and mechanisms for the implementation of academic integrity in the academic space.

Conclusions were made about the importance of informing students about the regulatory, legal and moral principles of combating plagiarism, about teaching students the rules of ethical behavior in an academic environment. It is emphasized that the interactive educational method of debates is effective in this work, as it

provides opportunities for the development of both professional and general competences of students, contributes to increasing the level of cognitive abilities, critical thinking, research skills and communication skills, as well as encouraging creativity and innovative activity

Keywords: academic integrity, debate, intellectual learning game, interactive work methods, Codes of honor.

Постановка проблеми. Академічна доброчесність усіх учасників освітнього процесу є стандартом Європейського простору вищої освіти. Так, у Римському Міністерському Комюніке (2020) наголошено, що «стійку культуру академічної та наукової доброчесності, яка блокує всі форми академічного шахрайства, перекручення наукової істини, підтримуватимуть усі заклади вищої освіти й всі органи державної влади» [3]. Академічна доброчесність є складником культури якості вищої освіти, яка містить два різні елементи: по-перше, це управлінські процеси, що підвищують якість, а по-друге – спільні цінності, переконання, етичні норми всіх учасників освітнього процесу [4]. Слід відзначити, що ці два елементи тісно пов'язані і взаємообумовлені: без спільних цінностей, етичних норм і традицій, які сприймають і підтримують усі студенти і працівники університету, управлінські процеси забезпечення якості вищої освіти і зокрема академічної доброчесності залишаються формальними, а тому малоефективними. З іншого боку, управлінські процеси, процедури, механізми, інструменти забезпечення академічної доброчесності сприяють утвердженню на інституційному рівні поведінкових норм, які поступово будуть сприйматися учасниками освітнього процесу як особисті. Як переконливо зазначають учасники міжнародного проекту «Національна система забезпечення якості і взаємної довіри в системі вищої освіти – TRUST» [2], «тільки з накопиченням і багаторазовим повторенням досвіду окремих осіб – студентів, викладачів, адміністраторів – в академічній громаді почне творитися сукупність стійких форм діяльності, тобто її культура... Культуру високої якості та інтерналізацію принципів академічної чесності не можна нав'язати. Студентів і викладачів потрібно переконати» [1]. Таким чином, важливим чинником забезпечення академічної доброчесності всіх учасників освітнього процесу є ідеї, принципи, норми, традиції, корпоративні цінності у внутрішньоуніверситетському дискурсі. Не просто прописані в стратегіях, уставах та інших засадничих документах закладів вищої освіти, а підтримані всіма членами університетської спільноти, вони впливають на особистісні цінності, потреби, моральні норми кожного учасника освітнього процесу, а дотримання норм моралі і академічних цінностей в закладі вищої освіти є тим позитивним фактором, що сприяє формуванню культури якості в університеті. Академічна доброчесність, за визначенням Закону України «Про освіту» (2017) – сукупність етичних

принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Академічна доброчесність включає культуру навчання в університеті, цінності, традиції, норми, правила проведення наукового дослідження, наукову мовну культуру, культуру високої духовності й моралі, культуру спілкування наукових наставників та учнів, культуру наукової праці і соціальної, моральної відповідальності за результати; культуру толерантності й педагогічного оптимізму, що формується в культурно-освітньому просторі закладу вищої освіти [5]. Дотримання правил академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проаналізувавши проблему формування академічної доброчесності студентів Shulyk, M., Shulha, N., Oblovatska, N., Andrusiak, H., Pobiianska, N. [7] обґрунтовують багаторівневий підхід до поняття «академічна доброчесність»: на мегарівні – міжнародному, метарівні – національному, макрорівні – рівні держави, мікрорівні – рівні закладу вищої освіти та нанорівні – рівні окремої особистості. Вважаємо, що таке ієрархічне впорядкування системи впровадження академічної доброчесності підвищить ефективність її функціонування, оскільки дозволить розробити еволюційні моделі її розвитку на різних рівнях та сприятиме більш ефективному управлінню цими процесами. Саме підвищенню ефективності боротьби з плагіатом як основним проявом недоброчесності присвячена наукова розвідка О. Рижко, у якій дослідниця слушно стверджує, що сьогодні боротьба з плагіатом у студентському середовищі – це боротьба з наслідками, тоді як основні зусилля треба зосередити на запобіганні плагіату. Плагіат є явищем соціокомунікаційним, оскільки сам соціум уможливорює цю поведінкову модель. Отже, лише зміна мотивації, переорієнтація ціннісних установок з отримання оцінки на саморозвиток, на отримання знань є дієвим інструментом боротьби з плагіатом у студентському середовищі [8]. Цей висновок підтверджують інші науковці. Зокрема, Khatnyuk N.S., Robiyanska N.B. Oblovatska N.O. [9], аналізуючи інституційний, культурний, технологічний, соціальний та поведінковий контексти, що впливають на недоброчесну поведінку студентів, роблять висновок, що лише узгоджена інституційна система впровадження академічної доброчесності, підтримана

студентськими громадами та неформальними об'єднаннями, дасть позитивні результати формування почуття особистої відповідальності кожного учасника освітнього процесу за дотримання академічних і етичних норм і правил. Важливим напрямом роботи з попередження академічної недоброчесності вважаємо інформування студентів про нормативно-правові та морально-етичні засади боротьби з плагіатом, навчання студентів проведенню і оформленню самостійного наукового дослідження, формування навичок академічного письма, оскільки студенти інколи просто не мають відповідних умінь, а тому вдаються до списування і компіляції. Як свідчать наукові дослідження, впровадження в освітній процес курсу академічного письма, спрямованого на розвиток відповідних умінь, з практикою оцінки та перевірки на плагіат, доповненого інформацією про антиплагіатну політику, виявляється ефективнішим за каральний підхід [1]. Окрім викладання спеціальних освітніх дисциплін велика роль у процесі навчання студентів доброчесної академічної поведінки належить проведенню тренінгів, майстер-класів, інтелектуальних, творчих змагань, конкурсів, фестивалів, турнірів та інших інтерактивних форм (дебати, дискусії, круглі столи, семінари) [2]. У нашому дослідженні використані теоретичні методи аналізу і систематизації наукових джерел для вивчення академічної доброчесності як засобу підвищення якості вищої освіти, інтерактивних навчальних методів, а також презентація методу дебатів як інтерактивної навчальної гри.

Мета статті – здійснити науковий аналіз досвіду проведення дебатів, присвячених впровадженню академічної доброчесності і їх впливу на підвищення якості вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. З часу прийняття Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (2019), в якому наголошено на принципах і нормах професійної етичної поведінки, високих стандартах в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності Університету, в його стінах проводять систематичні заходи щодо інформування та вироблення культури поведінки, усвідомлення й необхідності дотримання академічної доброчесності. Зокрема циклова комісія з педагогічної освіти щороку проводить дебати разом зі студентами Фахового коледжу «Універсум», Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, викладачами коледжу. Для ефективності впровадження академічної доброчесності в освітній процес нами були використані дебати як форма інтерактивної навчальної гри. Тема академічної доброчесності для учасників дебатів стала традиційною, оскільки вона вбирає в себе багато аспектів, які потрібно розкрити, проаналізувати, дослідити, знайти шляхи вирішення дискусійних питань, а також вивчити досвід інших країн. Інтерактивне навчання спрямоване на спільний процес пізнання через

полілог студентів між собою і з викладачем. Під час інтерактивного навчання всі учасники навчального процесу співпрацюють між собою, обмінюються інформацією, спільно розв'язують проблеми, моделюють ситуації, оцінюють дії колег та власну поведінку та об'єднуються в реальній атмосфері ділової співпраці для розв'язання низки проблем відповідно до їх інтересів, потреб та запитів [3]. Інтерактивне навчання трансформує взаємні дії вчителя та учня: діяльність студентів виходить на перший план, а викладач виступає організатором навчального процесу, що забезпечує необхідні умови для студентів [4]. Дебати як форма інтерактивної інтелектуальної гри – це публічний обмін думками, організований за чіткими правилами, яких не можна порушувати, для трьох сторін: сторони ствердження, сторони заперечення та сторони, яку треба переконати у виголошених поглядах на проблемне питання шляхом дискусії. Метою публічної дискусії є переконання у своїй правоті слухачів з отриманням певного результату, а саме: формування позитивного враження від власної думки чи позиції. Правила ведення дебатів вимагають чіткої структури, позитиву у висловлюваннях, ставленні до себе та інших, без критики та коментарів дебатувальників, почерговий виклад інформації в рівний проміжок часу для всіх учасників, змістовність та лаконічність висловлень з аргументаціями тощо. У дебатах беруть участь 2 команди – ствердження і заперечення, в кожній з яких по 3 спікери. Вони заздалегідь готують виступи «за» і «проти» за попередньо узгодженим планом дебатів, проте мають не тільки проголосити свої доповіді, а й узяти участь у дискусії, бути готовим дати відповідь на запитання. Кожному гравцю надається час для доведення своєї позиції та спростування позицій суперників по 3 хвилини. Активна роль у дебатах відводиться також слухачам, яких кожна з команд дебатувальників має переконати у своїй правоті. Слухачі можуть поставити питання спікерам, підтримати почуту інформацію чи, навпаки, не погодитися з нею, висловити власні аргументи. Експертна та суддівська групи оцінюють роботу команд і підводять підсумки дебатів. Така форма інтерактивної навчальної гри вимагає глибокої обізнаності з теми, сформованих умінь працювати в команді, толерантного ставлення і поваги до опонента, високого рівня комунікативних умінь (логічної побудови промови з узагальненням і акцентуванням головної думки, уміння вести конструктивну дискусію, захищати власні переконання, ораторських умінь). Дебати сприяють розвитку в студентів низки компетентностей: когнітивних здібностей, критичного мислення, умінь системного аналізу, навичок дослідження, здатності розв'язувати проблеми та приймати рішення [5]. Вони також дають змогу набуту досвіду поведінки перед аудиторією, сприяють заохоченню творчості та інноваційної [6]. Синергія таких освітніх наук, як філософія освіти, історія освіти, освітня політика, освітнє право, управління освітою, економіка освіти, соціологія освіти, культурологія освіти, що складають зміст

підготовки, дає можливість розкрити різні аспекти академічної доброчесності. У 2023 р. дебати «Академічна доброчесність у забезпеченні якості вищої освіти» зі студентами Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка проводились за таким планом:

1. Вітальне слово до присутніх.
2. Інформативна частина: ознайомлення присутніх з поняттям академічної доброчесності та її певних аспектів.
3. Ознайомлення присутніх з правилами проведення дебатів.
4. Дискусія двох команд (команди ствердження і команди заперечення) в полемічних переконаннях суддівської колегії та присутніх.
5. Робота зі слухачами: запитання до присутніх, запитання до дебатувальників, обговорення.
6. Виступ експерта.
7. Оголошення оцінки роботи команд суддівською командою.
8. Підсумки роботи, заключне слово.

Для інформативної частини учасники дебатів підготували доповіді про певні аспекти академічної доброчесності, які не потребують дискусії і не виносяться на обговорення, проте важливі в контексті теми, наприклад нормативно-правове забезпечення академічної доброчесності; досвід європейських країн з впровадження академічних цінностей і норм (зокрема Великої Британії, Польщі, Швеції, Німеччини) [7]. Основна частина дебатів – дискусія щодо актуальних проблем академічної доброчесності – велась за питаннями, згрупованими в три тематичні блоки: академічна доброчесність як засіб підвищення якості вищої освіти; принципи впровадження академічної доброчесності в освітній процес; механізми впровадження академічної доброчесності в університеті (прийняття кодексу академічної доброчесності). В обговорення винесених у дискусійну площину питань активно включились усі присутні: ставили питання спікерам команд, ділилися власним досвідом впровадження академічної доброчесності. Зустріч у форматі інтелектуальної навчальної гри дала імпульс для усвідомлення та бажання продовжити роботу над пошуками та створенням засобів і механізмів впровадження академічної доброчесності в академічному просторі: створення студентських гуртків з питань академічної доброчесності та проведення ознайомлювальних заходів, виховання культури написання наукових робіт із застосуванням академічної чесності, дослідження можливих механізмів впровадження академічної чесності під час виконання тестових робіт онлайн, створення відеороликів з боротьбою з академічною недоброчесністю, вивчення досвіду інших країн тощо.

Висновки. Важливим способом впровадження принципів академічної доброчесності в закладах фахової перед вищої освіти є інформування студентів про нормативно-правові та морально-етичні засади боротьби з

плагиатом, навчання студентів правил етичної поведінки в академічному середовищі. Інтерактивний навчальний метод дебатів є ефективним у цій роботі, оскільки, крім глибокого засвоєння знань, надає можливості для розвитку як професійних, так і загальних компетентностей студентів, сприяє підвищенню рівня критичного мислення і комунікативних умінь. Подальша робота буде спрямована на дослідження дотримання академічної доброчесності в умовах змішаного навчання і шляхів упровадження її в освітній процес закладів фахової перед вищої освіти.

Література:

1. Аліксіичук, О.С., Федорчук, В.В. (2018) *Проектна діяльність студентів у процесі опанування навчальної дисципліни «Шкільний курс світової художньої культури та методика його викладання» Кам'янець-Подільський*, с. 31.
2. Бех, І. (1998) *Особистісно-зорієнтоване виховання. Науково-методичний посібник*. Київ, ІЗМН, с. 204.
3. Дичківська, І.М. (2004) *Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник*. Київ, Академвидав, с. 68.
4. Кремін, В.Г. (2008) *Енциклопедія освіти*. Академія педагогічних наук України. Київ, Юрінком Інтер, с. 1040.
5. Лопушинська, Г.В. (2020) *Метод проектів в контексті сучасної освіти*. Директор школи № 18, с. 30.
6. Таран, З.В. (2020) *Трансформація ролі педагога в управлінні творчими та практико-орієнтованими проектами*. Відкритий урок № 5-6. С. 199.
7. Shulyk, M., Shulha, N., Oblovatska, N., Andrusiak, H., Pobiianska, N. State policy and legal provision of socially hazardous diseases in Ukraine: the case of HIV/AIDS analyzed from bioethical, medical, and legal perspectives. *Amazonia Investiga*. 2023. 12(65). P.276-286.
8. State Guarantees of the Right to Housing for War Veterans: Substantive and Procedural Aspects. Andriy P. Cherneha, Zhanna V. Udovenko, Nataliia A. Sergiienko, Nataliia O. Oblovatska, Alyona O. Dotsenko. *Cuestiones Políticas*. Vol. 38 N Especial (1era parte 2020). P 223-247.
9. Khatnyuk N.S., Pobiyanska, N.B. Oblovatska N.O. Problems of transformation of labor legislation in accordance with the conditions of martial law in Ukraine. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2022. № 4 (22). с. 4-10.

References:

1. Aliksiychuk, O.S., Fedorchuk, V.V. (2018) *Proektna diyalnist studentiv u protsesi opanuvannya navchalnoyi dystsypliny «Shkilnyy kurs svitovoyi khudozhnoyi kultury ta metodyka yoho vykladannya» [Project activity of students in the process of mastering the educational discipline "School course of world artistic culture and its teaching methods"]*. Kamyansets-Podilsky, 31 p.
2. Bekh, I. (1998) *Osobystisno-zoriyentovane vykhovannya. Nauk. Metod. Posibnyk [Personal-oriented education. Science Method. Manual]*. Kyiv, IZMN, 204 p.
3. Dychkivska, I.M. (2004) *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi: Navch. Posibnyk [Innovative pedagogical technologies: Education. manual]*. Kyiv, Akademydav, 68 p.
4. Kremin, V.H. (2008) *Entsyklopediya Osvity [Encyclopedia of Education]*. Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. Kyiv, Yurinkom Inter, 1040 p.
5. Lopushynska, H.V. (2020) *Metod proektiv u konteksti suchasnoyi osvity [Project method in the context of modern education]*. Director of school № 18, 30 p.

6. Taran, Z.V. (2020) *Transformatsiya roli pedahoha v upravlinni tvorchymy ta praktyko-oriyentovanymy proektamy [Transformation of the teacher's role in managing creative and practice-oriented projects]*. Open lesson № 5-6. P. 199

7. Shulyk, M., Shulha, N., Oblovatska, N., Andrusiak, H., Pobiianska, N. State policy and legal provision of socially hazardous diseases in Ukraine: the case of HIV/AIDS analyzed from bioethical, medical, and legal perspectives. *Amazonia Investiga*. 2023. 12(65). P.276-286.

8. State Guarantees of the Right to Housing for War Veterans: Substantive and Procedural Aspects. Andriy P. Cherneha, Zhanna V. Udovenko, Nataliia A. Sergiienko, Nataliia O. Oblovatska, Alyona O. Dotsenko. *Cuestiones Políticas*. Vol. 38 N Especial (1era parte 2020). P 223-247.

9. Khatnyuk N.S., Pobiyanska, N.B. Oblovatska N.O. Problems of transformation of labor legislation in accordance with the conditions of martial law in Ukraine. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2022. № 4 (22). с. 4-10.